

PRIJEVODI KUR'ANA NA ENGLESKI JEZIK (II)

Ifet MUSTAFIĆ

2. PODJELA I KOMPARATIVNA ANALIZA PRIJEVODA KUR'ANA NA ENGLESKI JEZIK

S obzirom na relativno velik broj prijevoda Kur'ana na engleski jezik, nemoguće je, ali i nepotrebno, sve ih analizirati. Premda je za analizu izabrano samo po nekoliko predstavnika svake od tri kategorije engleskih prijevoda Kur'ana, činjenica je da bi, s obzirom na njihovu zanimljivost, svaki od postojećih cjelovitih engleskih prijevoda mogao biti predmet analize. Brojni su mogući kriteriji za odabir. Među njima su, svakako, stil jezika, korektnost i omaške u prijevodima, motivi, kvalificiranost prevodioca, stručnost prijevoda, terminologija, struktura prijevoda i sl. Kriterij koji je u ovom radu poslužio kao osnova za selekciju reprezentativnih prijevoda bila je njihova opća prihvaćenost (korištenost) i publiciranost, što indirektno govori i o njihovom kvalitetu, naravno prema standardima vremena i ambijenta u kom su nastajali.

Uz kratku analizu odabranih prijevoda, u ovom poglavlju navodimo i najosnovnije biografske podatke o njihovim autorima.

2.1 BROJ I KATEGORIZACIJA PRIJEVODA KUR'ANA NA ENGLESKI JEZIK

Donedavno je bilo teško ustanoviti broj prijevoda Kur'ana na engleski jezik. Čak ni danas, gotovo dvije decenije nakon pojave *Svjetske bibliografije prijevoda značenja Časnog Kur'ana* (*World Bibliography of the Translations of the Meanings of the Holy Qur'an*), nije poznat njihov tačan broj. Razlog tome je što ova bibliografija sadrži samo prijevode koji su publicirani do 1986. godine. Sve što se pojavilo poslije te godine ostalo je izvan *Bibliografije* i predmet je individualnog traganja svakog istraživača. A. R. Kidwai, u svom istraživanju¹ utemeljenom na spomenutoj bibliografiji, spominje trideset četiri cjelovita prijevoda Kur'ana na engleski jezik,² izostavljajući parcijalne i nepotpune prijevode. Ako se tom broju dodaju prijevodi koji su objavljeni nakon 1985. godine, a do kojih je ovo

1 Isto

2 Iako ga spominje u jednoj napomeni, Kidwai Mewdudijev prijevod Kur'ana ne uvrštava u svoju bibliografiju, premda je i ovaj, originalno urdu prijevod, u cijelosti preveden i na engleski jezik

istraživanje uspjelo doći, zatim Mevdudijev *The Meaning of the Qur'an*,³ te neki drugi prijevodi koje Kidwai, iz nepoznatih razloga, nije uvrstio u svoju bibliografiju, onda dolazimo do toga da na engleskom jeziku ima više od četrdeset kompletnih prijevoda Kur'ana koji su na raspolaganju čitaocima širom svijeta.⁴ Ovaj rad se bavi samo potpunim prijevodima, koji podrazumijevaju prijevod cijelog Kur'ana.

Kur'an su na engleski jezik prevodili kako muslimani tako i nemuslimani, u koje mnogi ubrajaju i kadijanijske, odnosno ahmedijske prevodioce Kur'ana. Ne želeći se upuštati u raspravu o kadijanijama, odnosno ahmedijama i njihovom statusu u islamskoj pravnoj i akaidskoj nauci i teoriji,⁵ mi ćemo, samo djelimično uvažavajući Kidwajevu kategorizaciju,⁶ kadijanijske prijevode tretirati kao zasebnu kategoriju. Imajući u vidu da je Kur'an prvenstveno vjerska knjiga i Božija Objava, nije nevažno je li prevodilac vjernik ili to nije, musliman ili kršćanin, jevrej, budist, sljedbenik neke sekte i sl. Prema tome, s obzirom na vjersku pripadnost prevodioca, sve prijevode Kur'ana na engleski jezik možemo podijeliti u tri okvirne kategorije: muslimanski, sektaški/kadijanijski i nemuslimanski. Imajući u vidu da u posebnom poglavlju ovog rada (V.) navodimo bibliografski prikaz svih kompletnih prijevoda Kur'ana na engleski jezik, u ovom poglavlju ćemo se baviti samo onim najznačajnijima, među koje, prema mišljenju mnogih istraživača, spadaju prijevodi Abul-Hakima Khana, M. M. W. Pickhtalla, A. Yusufa Alija, A. M. Daryabadija, M. Asada, Mevdudija te prerađenog prijevoda Y. Alija u

3 *The Meaning of the Qur'an* je šestotomni engleski prijevod (preveo Muhammad Akbar) Mevdudijevog šesnaestotomnog komentara Kur'ana na urdu jeziku (*Tefhimul-Qur'an*), objavljen u Lahoreu, Pakistan, bez navedene godine štampanja (Jedan primjerak ovog prijevoda nalazi se u privatnoj biblioteci autora ovog rada.)

4 Gazi Husrev-begova biblioteka u Sarajevu i biblioteka FIN-a posjeduju neke od prijevoda Kur'ana na engleski jezik, među kojima su A. Y. Alijev, A. J. Arberrijev, M. M. W. Pickhtallov, M. Asadov i dr

5 O kadijanijama i njihovom učenju, vidi više u: Kasim Dobrača, *Kadijanizam i ahmedizam* (1994.) Islamska fondacija, Leicester, V. B.

6 Kidwai, u svojoj kategorizaciji, kadijanijske prijevode eksplicitno naziva nemuslimanskim

saudijskom kraljevskom izdanju, od muslimanskih, Muhammada Alija i Shera Alija, od sektaških/kadijanijskih, te Alexandera Rossa, Georgea Salea, J. M. Rodwella, Richarda Bella i A. J. Arberryja, od nemuslimanskih.

2.1.1 MUSLIMANSKI PRIJEVODI I PREVODIOCI

Da bi se nekom prijevodu osigurao epitet *muslimanski*, nije dovoljno da njegov prevodilac bude musliman. On, prema M. Asadu, pored vjerskog identiteta i dobre namjere, „mora poznavati simboliku i duh jezika (arapskog), što se može ostvariti samo živeći s njim i u njemu“, te „mora biti vođen lingvističkom upotrebom u vrijeme objave Kur'ana“.⁷ Otu da ni svi muslimanski prijevodi, posebno oni raniji, nisu bez grešaka i propusta. Muslimanski prijevodi se, ipak, odlikuju dobronamjernošću te većom vjerskom upućenošću i usmjerenjem. Njihov prvenstveni cilj je poučiti čitaoca i pomoći mu da razumije Božiju poruku što je bolje moguće. Zato ovi prijevodi najčešće sadrže iscrpne uvodne i druge napomene, komentare pojedinih ajeta, objašnjenja sura i okolnosti u kojima su objavljene, detaljne indekse tema u Kur'anu i dr. S obzirom da su velikim dijelom nastali u doba kolonijalizma i da su se njihovi autori osjećali inferiornima i poraženima u odnosu na svoje nove *gospodare*, ovi prijevodi, posebno oni iz prve polovine XX. stoljeća, odišu reformatorskim idejama te naučnim i racionalističkim pokušajima tumačenja Kur'ana.

Najistaknutiji i najrelevantniji muslimanski prijevodi Kur'ana na engleski jezik kojima se bavimo u ovom poglavlju su: Abul-Hakim Khanov *The Holy Qur'an*, M. Pickhtallov *The Meaning of the Glorious Qur'an*, Y. Alijev *The Holy Qur'an: Translation and Commentary* i Daryabadijev *The Holy Qur'an with English translation and Commentary*, od ranijih, te Mevdudijev *The Meaning of the Qur'an*, M. Asadov *The Message of the Qur'an* i saudijska adaptacija Y. Alijevog prijevoda *The Holy Qur'an, English Translation of the Meanings and Commentary*,

7 M. Asad, *Poruka Kur'ana*: Predgovor (2004.), *El-Kalem*, Sarajevo, str. XXVII

od kasnijih. Ovi prijevodi bit će predstavljeni prema hronologiji njihovog pojavljivanja.

2.1.1.1 MOHAMMAD ABDUL HAKIM KHAN: *THE HOLY QUR'AN*

Ovo je, prema Kidwaijevoj statistici,⁸ prvi muslimanski prijevod Kur'an na engleski jezik. Štampan je u Patiali 1905. godine kao odgovor na antiislamsku misionarsku propagandu, koja je, među ostalima, širena i nemuslimanskim prijevodima Kur'ana. S obzirom da je po profesiji bio ljekar i da nije bio dobro upućen u islama, Khan se u svojim zabilježkama nije upuštao u rasprave o spornim teorijama i problematičnoj povijesti. On se strogo držao Kur'ana i autentičnog hadisa te Novog zavjeta i(li) naučnih istina. Pošto Khan nije bio islamski učenjak, tako se ni njegovo djelo, opterećeno prevelikom doslovnošću i israilijatima, ne odlikuje prevelikom učenošću. Kidwai čak navodi da je njegovo prvo vjersko obrazovanje bilo u krilu kadijanizma, ali da je kasnije odbacio njihova učenja. Ovaj prijevod je doživio dva izdanja, a njegova stvarna vrijednost, za razliku od kasnijih prijevoda, više je historijska negoli bilo kakva druga.

2.1.1.2 MUHAMMAD MARMADUKE WILLIAM PICKTHALL: *THE MEANING OF THE GLORIOUS QUR'AN*

M. M. W. Pickthall je rođeni Englez koji je primio islam i kao musliman, boraveći na muslimanskom Istoku, preveo Kur'an. Kao što je Khan prvi musliman koji je preveo Kur'an na engleski jezik, Pickthall je prvi Englez musliman koji je preveo Kur'an. Njegov prijevod je prvo objavljen u Londonu 1930. godine. Od tada je doživio još najmanje dvadeset sedam izdanja. Ovo je jedan od najraširenijih prijevoda Kur'ana na engleskom jeziku. Prema Kidwaju, ovaj prijevod „vjerno predstavlja smisao originala“,⁹ premda je, kako tvrdi T. B. Irving, pisan „teškim jakobijanskim engleskim jezikom“,¹⁰ što je ugla-

vnom svojstveno nemuslimanskim, odnosno kršćanskim prijevodima Kur'ana. Vjerovatno zbog korištenja biblijskog engleskog, koji predstavlja znatnu prepreku običnom čitaocu, Montgomery Watt ga smatra nedovoljno čitljivim.¹¹ Uz prijevod kur'anskog teksta, Pickthall navodi i kratke napomene o surama i kur'anskim aluzijama. Watt, također, navodi da je ovo jedan od rijetkih prijevoda Kur'ana za koji se zna da su ga odobrili odgovarajući vjerski autoriteti na El-Azharu, u Kairu.¹²

M. M. W. Pickthall (1875.-1936.) bio je engleski putnik, romansijer, polemičar i edukator, koji je primio islam 1917. godine. Putujući muslimanskim zemljama, naučio je arapski, turski i urdu jezik. Nakon prihvatanja islama, bio je imam Londonske džamije (*Notting Hill*), a potom petnaest godina radio u Indiji kao urednik *Islamic Culture* (Hyderabad, Deccan).

2.1.1.3 ABDULLAH YUSUF ALI: *THE HOLY QUR'AN: TRANSLATION AND COMMENTARY*

Ovaj prijevod je prvi put štampan u Lahoreu 1934. godine, nepune četiri godine poslije Pickthallovog, i doživio još najmanje trideset pet izdanja. Zasigurno je jedan od najpopularnijih i najcjenjenijih engleskih prijevoda Kur'ana. Razlog tome vjerovatno se može tražiti u skladnom i tečnom engleskom jeziku kojim je pisan i koji ga, prema Kidwaju, za razliku od drugih engleskih prijevoda, čini izuzetno čitljivim. Irving, doduše, iako priznaje da Y. Alijev prijevod „usmjerava um direktno na značenje“,¹³ smatra da je njegov jezik opterećen dodatim riječima i povremenim interpolacijama, te da je kitnjast, što, smatra on, umanjuje i krnji vrijednost samog prijevoda. Kidwai, pak, smatra da opširni komentari samo potvrđuju Alijevu učenost, što se indirektno može zaključiti i iz uvodne napomene uz njegov prijevod *O komentiranju Kur'ana*, u kojoj Y. Ali nabraja tefsire i rječnike koje je koristio pišući svoj prijevod,

8 Vidi: A. R. Kidwai, isto

9 Isto

10 T. B. Irving, isto

11 Montgomery Watt: „Bell's Introduction to the Qur'an“, www.truthnet.org/Islam/Watt

12 Isto

13 T. B. Irving, isto

od Taberijevog, preko Razijevog do Dželalejnog, Abduhu-Ridaovog, Tantavijevog i drugih. Iako je veoma hvaljen, Kidwai smatra da ni ovaj prijevod nije bez zamjerki. On ističe da u komentarima Y. Alija, posebno onima o kur'anskoj eshatologiji i angeologiji, ima primjesa pseudoracionalizma, što je zamka u koju upadaju mnogi racionalistički pokušaji tumačenja Kur'ana, te apologetičnosti i sufijske pristrasnosti.¹⁴ Uz Pickthallov, ovaj prijevod se smatra najrasprostranjenijim i najkorištenijim prijevodom Kur'ana na engleski jezik.

Abdullah Yusuf Ali (1872.-1953.), islamski učenjak rođen u bogatoj porodici u Bombayu, Indija, kao dijete je stekao vjersko obrazovanje i završio hifz. Studirao je englesku književnost i tečno govorio arapski i engleski. Umro je u Engleskoj i pokopan u blizini Pickthallovog mezara u Brookwoodu.

2.1.1.4 ABDUL MAJID DARYABADI: *THE HOLY QUR'AN WITH ENGLISH TRANSLATION AND COMMENTARY*

Prema Kidwaijevom zapažanju, iako vjerran, ovaj prijevod je slabo prihvaćen. Irving to objašnjava činjenicom da je težak za korištenje i snalaženje, jer je Daryabadi rearanžirao imena i brojeve poglavlja, odnosno sura. Prema mišljenju Shaikha Abul Hasana Ali Nadwija, Daryabadijev prijevod Kur'ana je primjer vjernog i idiomatskog engleskog prijevoda koji ostaje vjeran originalnoj arapskoj sintaksi i redosljedu riječi. Utemeljen na kritičkom izučavanju Biblije i drugih vjerskih izvora, ovaj prijevod je i „smjelo zakoračenje u područje komparativnih religija“.¹⁵ Prijevod je doživio najmanje četiri izdanja, a prvi put je, kao i Y. Alijev, štampan u Lahoreu, ali sedam godina kasnije, 1941. godine. U kasnijim izdanjima, prijevod je štampan pod naslovom *The Glorious Qur'an: Tekst, Translation and Commentary*.

Abdul Majid Daryabadi (1892.-1977.), rođen u Indiji, čuveni muslimanski pisac i

14 A. R. Kidwai, isto

15 Shaikh Abul Hasan Ali Nadwi: "Daryabadi Cogently Demonstrates How the Qur'an Stands out Above Other Scriptures", www.kitabun.com/shopping3/product_info.php?products_id=1073

tumač (mufessir) Kur'ana, završio je filozofiju u Lucknowu (1912.) i uređivao sedmičnike *Sach* i *Sidq* na urdu jeziku (1925.-1976.). Aktivno je saradivao sa Hilafetskim pokretom i Azijatskim kraljevskim društvom u Londonu, Muslimanskim univerzitetom Aligarh u Aligarhu, Akademijom Shibli u Azamgarhu i drugim islamskim i naučnim organizacijama. Pored prijevoda Kur'ana na engleski, Daryabadi je napisao i tefsir na urdu jeziku pod naslovom *Tafsir Majidi* (Academy of Islamic Research and Publication, Lucknow).

2.1.1.5 SAYYID ABUL A'LA MAUDUDI: *THE MEANING OF THE QUR'AN*

Ovo je engleski prijevod Mevdudijevog šesnaestotomnog prijevoda i komentara Kur'ana na urdu jeziku (*Tefhimul-Qur'an*), na kome je Mevdudi radio duže od četrdeset godina. Uz Mevdudijevu asistenciju, sačinio ga je Muhammad Akbar. Prijevod je prvi put objavljen 1967. godine u Lahoreu, u Pakistanu. Tada je štampan prvi od šest tomova ovog prijevoda, dok je posljednji, šesti tom prvi put štampan 1987. godine. Svi tomovi nisu štampani u isto vrijeme, ali su svi doživjeli više izdanja. Posljednje, trinaesto, kompletno izdanje, štampano je 1992.-1993. godine, također u Lahoreu. Ovaj prijevod je najprepoznatljiviji i razlikuje se od ostalih engleskih prijevoda po obimnim uvodima i sažecima sadržaja svake sure koji prethode njihovom prijevodu i komentaru. Prijevod, također, sadrži i ključ za izgovaranje arapskih imena i riječi, kao i glosar neprevođenih riječi. Ovaj prijevod nije doslovan, nego slobodan. On je, ustvari, tumačenje sa mnogo fusnota, odnosno objašnjenja. M. Akbar navodi da mu je cilj bio da „ispuni narastajuću želju obrazovanih ljudi da dokuče istinski duh Kur'ana i da shvate šta je stvarni objekt njegovog objavljivanja“.¹⁶ Za razliku od većine drugih engleskih prijevoda Kur'ana, ovaj prijevod nije izdijeljen na ajete da ne bi prekidao kontinuitet poruke, nego na paragrafe, pored kojih (na margini teksta) stoje brojevi ajeta obuhvaćenih tim paragrafom. Po

16 M. Akbar, *Predgovor* Mevdudijevom prijevodu Kur'ana, str. 1

svojoj intenciji, ovaj prijevod je savremen, jer, smatra Kidwai, njegov autor „neprekidno, kroz iscrpne napomene, univerzalnu poruku Kur’ana dovodi u vezu sa svojim vremenom i njegovim specifičnim problemima“.¹⁷ Iako visoko cijeni Mevdudijev rad, Kidwai ističe da je Akbarov prijevod Mevdudijevog djela na engleski jezik vrlo siromašan i neinspirativan.¹⁸

Sayyid Abul A’la Maududi (1903.-1979.) rođen je u gradu Aurangabadu, u državi Hyderabad, u Indiji, kao najmlađi od trojice sinova Ahmada Hasana. Smatra se potomkom Božijeg poslanika Muhammeda, a.s. Obrazovanje je stekao privatnim instrukcijama kod kuće te na visokoj školi u Hyderabadu. Mevdudi je jedan od najpoznatijih i najuticajnijih islamskih učenjaka u dvadesetom stoljeću. Osnivač je islamskog političkog pokreta *Džema’atul-islami* u Lahoreu. Kao islamski mislilac, filozof, književnik i aktivist, dao je veliki doprinos razvoju islamskih pokreta širom svijeta. Izvršio je uticaj na *Muslimansku braću* Sayyida Qutuba u Egiptu. Zajedno sa Qutubom, neki Mevdudija smatraju jednim od utemeljitelja globalnih islamskih revivalističkih (obnoviteljskih) pokreta. Pored maternjeg urdu jezika, Mevdudi je poznavao i arapski, perzijski i engleski jezik.

2.1.1.6 MUHAMMAD ASAD: *THE MESSAGE OF THE QUR’AN*

Ovaj prijevod Kur’ana prvi put je štampan u Gibraltaru 1980. godine. Prema Enesu Kariću, ovo je, uz Y. Alijev i Pickthallov, jedan od tri najbolja prijevoda Kur’ana na engleski jezik.¹⁹ Jedini je možda od muslimanskih prijevoda Qur’ana na engleski jezik koji je u cijelosti preveden na nekoliko jezika, među kojima su švedski, turski i odnedavno (2004.) bosanski.²⁰ Zbog radikalnih zahvata u suštinskom tumače-

nju kur’anskog pojmovlja, Karić ga smatra „najkonzistentnijim od svih engleskih prijevoda u svojim prevodilačkim rješenjima i traganjima za izvornim značenjima Kur’ana“,²¹ kao i filološki orijentiranim. Kako je prejudicirano samim motom ovog prijevoda, sažetom u parafrazi kur’anskog ajeta, „onima koji razmišljaju“, ovaj prijevod je racionalistički više nego ideološki. Prema Kariću, Asad „odstupa od mnogih ulemanskih, po njemu konvencionalnih rješenja u razumijevanju Knjige, jer ih je smatrao neadekvatnim i anahronim“.²² Isto misli i Kidwai, koji smatra da se Asad u nekim stvarima „ozbiljno udaljio od ortodoksnog poimanja određenih kur’anskih tekstova“.²³ Kur’anska kazivanja o bacanju Ibrahima, a.s., u vatru, o Isaovom, a.s., govoru u bešiki i sl., Asad ne razumijeva doslovno. Za njega su Hidr i Zulkarnejn, a.s., mitski likovi, a nije uobičajen ni njegov pogled na teoriju derogacije u Kur’anu. Bitna, možda i najrevolucionarnija odlika ovog prijevoda je u tome što se njegov autor protivi institucionaliziranju i ideologiziranju kur’anskih termina, kao što su, naprimjer, *islam* i *musliman*, ili *kufir* i *kafir*. Prema Kariću, ovo je „pokušaj, možda prvi, stvarno idiomatskog, objašnjavajućeg prijevoda kur’anske poruke na engleski jezik“.²⁴ U svom prijevodu, M. Asad izbjegava upotrebu nepotrebnih arhaizama i modernih idioma. Dva su temeljna pravila u Asadovom razumijevanju Kur’ana. Prvo, posmatrati Kur’an kao cjelinu u kojoj jedan dio objašnjava drugi i, drugo, ni jedan dio Kur’ana ne posmatrati isključivo s povijesnog stajališta, jer historijske događaje u Kur’anu, kako sam Asad kaže, treba smatrati „ilustracijama ljudskog stanja, a ne ciljem samim sebi“.²⁵

Muhammad Asad (ranije Leopold Weis, 1900.-1992.) bio je veoma obrazovan poljski židov, veliki kritičar cionizma, koji je primio islam 1926. godine. Rođen je u Lvivu, nekad Poljska, a sada Ukrajina. Dugo je živio na Bliskom Istoku i u Indiji, a u Beču je studirao filozofiju. Poznavao je hebrejski i aramejski te studirao Stari zavjet, Talmud, Mishnu i Gemaru. Islamu

17 A. R. Kidwai, „Translating the Untranslatable: a Survey of English Translations of the Qur’an“, *The Muslim World Book Review*, Vol. 7, No. 4, Summer 1987

18 Isto

19 Enes Karić: *Muhammed Asad najljepši dar Zapada islamskom Istoku*, u: M. A., *Poruka Kur’ana* (2004.), *El-Kalem*, Sarajevo

20 Prijevod na bosanski jezik uradio je Hilmo Čerimović, a objavio *El-Kalem* 2004. godine

21 E. Karić, isto

22 Isto

23 A. R. Kidwai, isto

24 E. Karić, isto

25 M. Asad, isto

ga je, kako sam kaže, privukla „cjelovita, divna, neobjašnjivo koherentna struktura moralnog učenja i praktičnog životnog programa“.²⁶ Iako je preveo Kur'an kao musliman, Asad je, uz N. J. Dawooda, do sada drugi prevodilac Kur'ana koji ima jevrejsko porijeklo.

2.1.1.7 GENERAL PRESIDENCY OF THE DEPARTMENTS OF ISLAMIC RESEARCHES, IFTA, CALL AND GUIDANCE: THE HOLY QUR'AN, ENGLISH TRANSLATION OF THE MEANINGS AND COMMENTARY

Istražujući prijevode Kur'ana na engleski jezik, nemoguće je ne primijetiti da su, osim nekolicine, svi rezultat individualnog entuzijazma i odvažnosti pojedinaca te da nedostaje svojevrsna zvanična, komisijski urađena verzija prijevoda Kur'ana na engleski jezik koja bi mogla biti općeprihvaćena. Da to ne bi tako ostalo, pobrinuo se bivši saudijski kralj Fahd ibn Abdulaziz. Kao zamjenik premijera, on je izdao kraljevski dekret²⁷ kojim je zadužio Generalno predsjedništvo Odjela za islamska istraživanja, fetve, poziv i uputu (*General Presidency of the Departments of Islamic Researches, Ifta, Call and Guidance*) da revidira postojeće prijevode Kur'ana na engleski jezik te između njih odabere jedan koji bi mogao poslužiti kao osnova za izradu novog prijevoda. Cijeli proces trajao je punih pet godina.²⁸ Ovaj prijevod, koji potpi-

26 E. Karić, Isto, str. XIII (Ovaj citat se izvorno nalazi u Asadovom djelu *Islam na raspuću*, preveo H. Čerimović, *El-Kalem*, Sarajevo)

27 Kraljevski dekret br. 19.888, od 16. 8. 1400. godine po Hidžri

28 O ozbiljnosti ovog projekta govori i činjenica da su za tu svrhu formirana četiri odbora, sastavljena od visoko kvalificiranih naučnika, kako u oblasti islamskih znanosti tako i u oblasti engleskog jezika. Prvi odbor je izvršio evaluaciju svih postojećih prijevoda Kur'ana na engleski jezik i, između njih, odabrao prijevod Yusufa Alija kao najbolji postojeći prijevod. Drugi odbor je odabrani prijevod revidirao i napravio potrebne korekcije zatim ga takvog uputio određenim organizacijama i pojedincima na dodatno mišljenje i sugestije. Treći odbor je prikupio sva ta mišljenja i sugestije, međusobno ih uporedio po određenim pitanjima i tako, prema mišljenju Generalnog predsjedništva, došao do najboljih mogućih prevodilačkih rješenja. Četvrti odbor je pregledao sve do čega su došli drugi i treći odbor, uvažio njihove sugestije te formulirao

suje Generalno predsjedništvo Odjela za islamska istraživanja, fetve, poziv i uputu, u suštini je korigirani i dorađeni prijevod Abdullaha Yusufa Alija.

The Holy Qur'an, English Translation of the Meanings and Commentary, pored arapskog originala i njegovog prijevoda na engleski jezik, sadrži i predgovor, objašnjenje arapskih riječi (koje, prema Generalnom predsjedništvu, nije bilo moguće prevesti, njih 16), prevođenje arapskih riječi i imena (uputstvo), korištene skraćnice, sadržaj sura (uvod i sažetak svake sure), uvod u svaku suru, komentar u formi fusnota, indeks tema i spisak sura sa naznačenim mjestom objavljivanja.

Ovaj prijevod štampan je 1985. godine u Medini, a izdavač je, na temelju kraljevskog ukaza,²⁹ bio *King Fahd Holy Qur'an Printing Complex* u Medini. Ovo je jedinstven, ako ne i jedini prijevod Kur'ana na engleski jezik koji potpisuje i iza njega stoji institucija a ne pojedinac.

2.1.2 SEKTAŠKI/KADIJANIJSKI PRIJEVODI I PREVODIOCI

Većina autora u sektaške prijevode Kur'ana ubraja sve kadijanijske, ahmedijske i barelvijske prijevode, a neki čak i šiijske. Od svih sektaških prijevoda Kur'ana na engleski jezik, ovaj rad se bavi samo kadijanijskim. Razloga za to ima više, a najvažniji su njihova brojnost i popularnost.

Kadijanije, koji su igrali veliku ulogu u slabljenju muslimanskog otpora britanskim kolonijalizatorima i učvršćivanju njihove kolonijalne vlasti u Indiji, također su prevodili Kur'an. Kad se njihova zajednica, kao rezultat saradnje sa kolonijalnim vlastima, proširila u zapadnoevropske zemlje, posebno u Veliku Britaniju, jedan od glavnih zadataka koji su pred sebe stavili bio je prevođenje Kur'ana na sve evropske, pa čak i afričke i azijske jezike, sma-

konačan tekst prijevoda (Opširnije u: *The Holy Qur'an, English Translation of the Meanings and Commentary* (1985), Uvod, King Fahd Holy Qur'an Printing Complex, Medina, S. Arabija)

29 Kraljevski ukaz br. 12.412, od 27. 10. 1405. godine po Hidžri

trajući to najboljim načinom širenja vlastitog učenja. *Blueprint* svih kadijanijskih prijevoda Kur'ana je prijevod Muhammada Alija, frekventniji od svih kadijanijskih prijevoda, ali i najprevođeniji na druge jezike.

Razlog što mnogi autori ove prijevode nazivaju kadijanijskim ne leži samo u činjenici da su ih napisali kadijanijski prevodioci, nego i umetanja kadijanijskog učenja u praksi i iskrivljivanja značenja kur'anskog teksta. U ovim prijevodima, pored brojnih nedopustivih grešaka, omaški, pogrešnih interpretacija, krivog prevođenja, siromašnog vokabulara i sl., izvrnuti su i krivo tumačeni ajeti o najavljenom mesiji i poslaniku Muhammedu, a.s., kao pečatu poslanstva (M. Ali),³⁰ pa čak izbačeni pojedine ajete i niječu se sunnet i hadis (Rashad Khalifa)³¹ ili ubacuju kadijanijske doktrine i u sami tekst prijevoda Kur'ana (Sher Ali),³² što je evidentno na tragu kadijanijskog učenja.³³ Da bi postigli svoj cilj, tj. proširili svoje sektaško učenje u što više zemalja, oni unajmljuju strance (nemuslimane) da im prevode Kur'an – uglavnom prijevod Muhammada Alija – na strane jezike. Takav je slučaj sa budističkim piscem Rosauom Yoshidom i njegovim prijevodom Kur'ana na japanski, te ruskim piscem Sadetskim, koji ne samo da nisu muslimani nego nisu poznavali islam ni koliko je elementarno potrebno za ovakav posao.³⁴

Među najpoznatije kadijanijske prijevode Kur'ana na engleski jezik spadaju M. Alijev *The Holy Qur'an: English Translation* i Sher Alijev *The Holy Qur'an*. Premda neće biti prikazan u ovom radu, važno je spomenuti i engleski prijevod Kur'ana Rashada Khalife, *The Qur'an: The Final Scripture* (autorizirana engleska verzija), koji Kidwai ne smatra muslimanskim prijevo-

dom i uopće ga ne uvrštava u svoju bibliografiju zato što, kako navodi, sadrži „blasfemične izjave“.³⁵

2.1.2.1 MUHAMMAD ALI: *THE HOLY QUR'AN: ENGLISH TRANSLATION*

Premda ne i zvanični, ovo je prvi i najpopularniji kadijanijski prijevod Kur'ana na engleski jezik. Prvi put je objavljen u Lahoreu 1917. godine, a od tada je doživio još najmanje deset izdanja. Ovo je prijevod kojeg su mnogi drugi kadijanijski prevodioci, poput Sher Alija, koristili, i u velikoj mjeri kopirali, u svojim prijevodima Kur'ana. Irving svrstava Muhammada Alija među muslimane, ali njegov prijevod smatra neprihvatljivim zbog natruha kadijanizma. On, također, navodi da je M. Ali, kod prevođenja Kur'ana, koristio arapsko-engleski riječnik *Havas*, koji, prema njegovom mišljenju, obiluje retrogradnim stavovima preuzetim iz katoličanstva.³⁶ Kidwai, pak, ne ostavlja mogućnost da je M. Ali uopće musliman niti da se njegov prijevod može svrstati u muslimanske prijevode. Pored toga što njegov prijevod smatra jezički siromašnim i nedostojnim, Kidwai drži da M. Ali, u svojim iscrpnim napomenama, odaje svoja kadijanijska uvjerenja, izvrćući i krivo tumačeći kur'anske ajete, te negirajući neke muđžize (nadnaravne pojave) spomenute u Kur'anu, kao što su Musaovih dvanaest vrela koja su potekla iz kamena, melekstvo Haruta i Maruta, te kamentovanje Abrahine vojske iz zraka.³⁷

Muhammad Ali (1874-1951) je rođen u Pendžabu, u Indiji. Engleski jezik i pravo je završio 1899. godine. Ahmedijskom pokretu se pridružio 1897. godine i cijeli život posvetio njima. Godine 1902. postao je urednik *Review of Religions*, jednog od prvih „islamskih“ žurnala na engleskom jeziku. Vođa ahmedijskog pokreta, Mirza Gulam Ahmed, imenovao ga je za sekretara izvršnog vijeća *Ahmadiyya Anju-*

30 A. R. Kidwai, „English Translations of the Holy Qur'an – An Annotated Bibliography“, <http://members.home.net/arshad/islam.html>

31 Anti Ahmediyya Movement in Islam: „Deceitful Translations of the Holy Qur'an into Foreign Languages: „Dr. Reshad Khalifa – 'International Submitters'“, www.alhafeez.org/rashid/Deceitful_translations_of_Quran.htm

32 A. R. Kidwai, isto

33 O kadijanijskom učenju vidi više u: K. Dobrača, isto

34 Anti Ahmediyya Movement in Islam, isto

35 A. R. Kidwai, „Translating the Untranslatable: a Survey of English Translations of the Qur'an“, www.curanicstudies.com/article32

36 T. B. Irving, Isto

37 A. R. Kidwai, English Translations of the Holy Qur'an – An Annotated Bibliography, www.quran.org.uk/articles/jeb_quran_untranslatable.htm

man *Ishaat-i-Islam*-a, upravnog tijela ahmedijskog pokreta. Od 1914. godine M. Ali je bio na čelu reformiranog *Ahmadiyya Anjuman Ishaat-i-Islam*-a. Pored prijevoda Kur'ana na urdu i engleski, pisao je o islamu, Poslaniku, Hadisu, itd.

2.1.2.2 SHER ALI: THE HOLY QUR'AN

Ovo je zvanični kadijanijski prijevod Kur'ana na engleski jezik. Objavljen je u Lahoreu, 1955. godine, i doživio najmanje trinaest izdanja. Ponavljajući iste nedopustive greške, kako u prijevodu tako i komentaru, koje je načinio i njegov prethodnik i prezimenjak Muhammad Ali, Sher Ali ide i korak dalje, ubacujući kadijanijske doktrine, u vidu interpolacija, čak i u sami tekst prijevoda.³⁸

2.1.3 NEMUSLIMANSKI PRIJEVODI I PREVODIOCI

Prvi prevodioci Kur'an na engleski jezik bili su nemuslimani, u prvoj polovini sedamnaestog stoljeća. Od tada pa do pojave prvog muslimanskog prijevoda Kur'ana na engleski jezik proteklo je više od dva i pol stoljeća. Među prvim nemuslimanskim prevodiocima bili su A. Ross, G. Sale, J. M. Rodwell, E. H. Palmer i dr. Osnovna karakteristika ovih prijevoda, kako ranih tako i kasnijih, je misionarsko-orijentalistička intencija. Ovi prijevodi nastoje, na sve načine, desakralizirati Kur'an i diskreditirati islam, nazivajući islam „lažnom religijom“ (G. Sale) a Kur'an djelom Muhammedovim (Rodwell, Bell). Glavna pitanja kojima se autori ovih prijevoda bave, kako u svojim uvodima, napomenama i objašnjenjima tako i u samom prevođenju kur'anskog teksta, su izvori i porijeklo Kur'ana, njegovo autorstvo i redosljed kur'anskih sura i ajeta. Porijeklo Kur'ana traže u kršćanskim, židovskim, zoroastrijskim i drugim izvorima (Rodwell), autorstvo Kur'ana pripisuju Božijem Poslaniku (Rodwell, Bell), a tradicionalnom redosljedu sura pretpostavljaju hronološki redosljed (Rodwell, Bell). Obojeni su anti-islamskim stavovima prevodilaca, njihovim orijentalističko-misionarskim predrasuda-

38 Isto

ma i pristupom Kur'anu i islamu u cjelini. Puni su ekstremno krivih prevodilačkih rješenja, izostavljanja, krivog tumačenja, tendencioznosti i sl. Po svojoj tendencioznosti i nedobronamjernosti, u najistaknutije nemuslimanske prijevode Kur'ana na engleski jezik spadaju Rossov i Saleov, od ranijih, te Rodwellov i Bellov, od kasnijih. U one objektivnije može se ubrojiti Arberryjev prijevod Kur'ana na engleski jezik,³⁹ koji je, prema mišljenju mnogih, veoma ozbiljan i profesionalan rad sa dosta respekta prema Kur'anu i islamu uopće.

2.1.3.1 ALEXANDER ROSS: THE ALCORAN OF MAHOMET⁴⁰

Alexander Ross je prvi prevodilac Kur'ana na engleski jezik, uopće. Njegov prijevod, kako se vidi iz samog naslova, nije urađen sa arapskog originala, nego sa francuskog prijevoda. Ovaj prijevod je doživio prvo izdanje davne 1649. godine, u Londonu, a do 1856. godine, kada je posljednji put štampan, imao je još šest izdanja. Ovo je očit primjer orijentalističko-misionarskog pristupa Kur'anu. Sam naslov implicira neke izrazito orijentalističko-misionarske teze, poput one da je Kur'an Muhammedovo, a. s., djelo, te da je islam samo turska taština. U *Uvodnoj napomeni za kršćanskog čitaoca* Ross otkriva svoju namjeru izjavljujući da želi poučiti kršćanske čitaoce „tako da (oni) mogu sagledati svoje neprijatelje u njihovom punom obličju, kako bi se mogli bolje pripremiti za sučeljavanje sa njihovim Kur'anom.“⁴¹ Naglašavajući da se ista ant-islamska nit provlači i kroz njegov Appendix (dodatak), Kidwai se pridru-

39 Vidi: A. J. Arberry, *The Koran Interpreted* (1955) London (Ovaj prijevod je urađen po narudžbi Oksfordskog Univerziteta)

40 Puni i doslovni naziv Rossovog prijevoda je: *The Alcoran of Mahomet, Translated out of Arabick into French. By the Sieur du Ryer, Lord of Malezair, and Resident for the French King, at Alexandria. And Newly Englished, for the satisfaction of all that desire to look into the Turkish Vanities. To which is prefixed, the Life of Mahomet, the Prophet of the Turks, and Author of the Alcoran. With a Needful Caveat, or Admonition, for them who desire to know what Use may be made of, or if there be danger in Reading the Alcoran*

41 A. R. Kidwai, Isto

žuje Zwemeru⁴² u stavu da je, zbog činjenice da Ross nije poznavao arapski jezik a ni u francuskom nije bio stručnjak, ovaj prijevod prepun grešaka. Alexander Ross (1590-1654) je rođen u Aberdeenu, u Škotskoj. Od 1634. godine pa sve do smrti bio je vikar. Također je bio i kapelan pogubljenog kralja Charlesa I, i saradnik, također pogubljenog, nadbiskupa Lauda. Prijevod Kur'ana mu je najznačajnije postignuće u karijeri.

2.1.3.2 GEORGE SALE: *THE KORAN: COMMONLY CALLED THE ALKORAN OF MOHAMMED*

Ovo je engleski prijevod Kur'ana koji je od 1734. godine, kada je prvi put štampan, do svog posljednjeg izdanja, 1975. godine, doživio preko stotinu dvadeset i tri izdanja, što ga čini najizdavanijim prijevodom Kur'ana na engleski jezik uopće. Iako se smatra da je poznavao arapski jezik, za svoje prevođenje je koristio više Maraccijev latinski prijevod nego arapski original. Uz sam prijevod kur'anskog teksta, u kojem su vidno izražene njegove misionarske nakane, Sale piše i uvod (*Preliminary Discourse*) u kojem, na kratak i direktan način govori o Poslaniku, Kur'anu i islamu. U napomeni za čitaoce, pak, on predlaže pravila o tome kako preobraćati muslimane u kršćanstvo. On, s jedne strane, Poslanika naziva „kriminalcem“⁴³ a islam „lažnom religijom“⁴⁴ a s druge strane priznaje Poslaniku stvarne vrline, ali samo kao čovjeku a ne i kao Božijem Poslaniku. On, također, govori o, navodnom, nesuglasju sadržaja različitih izdanja Kur'ana na arapskom jeziku, te o pozajmljivanjima u Kur'anu. Ovaj prijevod sadrži i objašnjenja ili komentare u podnožnim napomenama. Iako svoje interpretacije Kur'ana Sale temelji na muslimanskim komentarima i tefsirima Kur'ana, prije svih na Bejdavijevom, njegov prijevod je prepun omaški, krivog prevođenja, pa čak i izostavljanja cijelih ajeta.⁴⁵ Nje-

gov *Preliminary Discourse* je preveden na brojne jezike, među kojima i na arapski, što su, vjeruje se, uradili protestantski misionari u Egiptu.⁴⁶ Prema Pearsonu, unatoč novim prijevodima koji su iza njega uslijedili, Saleov prijevod je bio „u modi“ na engleskim govornim područjima skoro dva puna stoljeća.⁴⁷

George Sale (1697-1736) je bio orijentalista i advokat. Pored prijevoda Kur'ana, sudjelovao je u izradi *Universal History*, šezdeset i pet tomova univerzalne historije svijeta, štampane u Londonu od 1747. do 1768. godine, i bio jedan od korektora prijevoda Novog zavjeta na arapski jezik, *Arabic New Testament*, kojeg je izdalo Društvo za promoviranje kršćanskog znanja (Society for Promoting Christian Knowledge).

2.1.3.3 JOHN MEDOWS RODWELL: *THE KORAN*

Rodwellov prijevod, koji je prvi put štampan 1861. godine u Londonu, i od tada doživio još najmanje trideset i jedno izdanje, prema Irvingu, prevaziđen je još od pojave Pickthalovog prijevoda *The Meaning of the Glorious Qur'an*, 1930. godine. Pored prijevoda kur'anskog teksta, koji vrvi od grešaka u prevođenju i tumačenju, Rodwellov prijevod sadrži i uvod u kojem on Božijeg Poslanika naziva „prepredenim autorom Kur'ana“⁴⁸ koji je, navodno, za njegovo pisanje koristio kršćanske, židovske, zoroastrijske i druge izvore. Poslanika optužuje da je bio žrtva samoobmane, od koje je, navodno, patio još od rane mladosti i da je, kao takav, bio sklon halucinacijama. Misionarske aktiviste savjetuje kako da obavljaju svoju misiju među muslimanima.⁴⁹ Rodwell, u svom prijevodu, dovodi u pitanje tradicionalni redosljed sura zagovarajući sasvim novi, tzv. hronološki redosljed,⁵⁰ u čemu će ga slijediti i neki drugi kršćanski prevodioci, među kojima je i Richard Bell.

J. M. Rodwell (1808-1900) je bio engle-

42 O Zwemerovom viđenju Rossovog prijevoda Kur'ana vidi više u: S. M. Zwemer, *Muslim World*, V, (1915), str. 250

43 A. R. Kidwai, Isto

44 Isto

45 Isto

46 J. D. Pearson, Isto, str. 432

47 Isto

48 T. B. Irving, Isto

49 J. M. Rodwell, *The Koran*, Predgovor, www.truthnet.org/islam/Quran/Rodwell

50 Isto

ski „nemuslimanski islamski učenjak“ (*Non-Muslim Islamic Scholar*), tj. naučnik iz područja islama koji nije musliman.⁵¹

2.1.3.4 RICHARD BELL: *THE QUR'AN TRANSLATED WITH THE CRUCIAL REARRANGEMENTS OF SURAHS*

Ovaj prijevod, objavljen 1937. godine u Londonu, kako mu i sam naslov nagovještava, u fokus stavlja promjenu redoslijeda kur'anskih sura i ajeta. Kidwai navodi da je Bellov cilj, prema sopstvenim riječima, „razumjeti Muhammedova ponovljena dostavljanja (Objave).“⁵² Poslanika ne samo da smatra autorom Kur'ana nego tvrdi da ga je on lično napisao, a to pokušava dokazati rasporedom kur'anskih ajeta.⁵³ Opširne napomene koje se odnose na tekst Kur'ana nisu štampane kao dio londonskog izdanja prijevoda zbog njihove obimnosti, ali su, zato, štampane kasnije u njegovim radovima o islamu, kao i u uvodu edinburškog izdanja ovog prijevoda, 1953. godine. Bellov prijevod je, kako navodi Kidwai, doživio ukupno četiri izdanja.

Richard Bell (1876-1952) je rođen u Škotskoj a obrazovanje stekao u Edinburghu, diplomirajući semitske studije i teologiju. Za njega se pročulo u oblasti Qur'ana i ranog islama, nakon objavljivanja njegovih predavanja koja je, 1925. godine, držao na Edinburškom univerzitetu, pod nazivom Porijeklo islama u njegovom kršćanskom okruženju (*The Origin of Islam in its Christian Environment*). Desetak godina kasnije, Bell se proslavio objavljivanjem prijevoda Kur'ana. Objavio je i petnaest članaka o Muhammedu, a. s., i Kur'anu.

2.1.3.5 ARTHUR JOHN ARBERRY: *THE KORAN INTERPRETED*

Ovaj, u naučnim krugovima, čak i muslimanskim, veoma cijenjeni prijevod Kur'ana na engleski jezik, projekt je Oxfordskog univerziteta, povjeren A. J. Arberryju. Arber-

51 Ovo je termin koji se sve više pretpostavlja terminu *orientalist*

52 A. R. Kidwai, Isto

53 Isto

ry je prvo, kao eksperimentalnu verziju, 1953. godine objavio prijevod selektiranih pasusa Kur'ana pod nazivom *The Holy Koran, an Introduction with Selections*, da bi dvije godine kasnije (1955.), u Londodnu, objavio kompletan dvotomni prijevod Kur'ana,⁵⁴ koji je doživio još najmanje dvanaest izdanja, od kojih jedno u New Yorku (1996.) i jedno u Oxfordu (1998.). Arberry svoj prijevod naziva „interpretacijom“ suglašavajući se tako, kako sam kaže, sa „ortodoksnim stavom da je Kur'an (kao i sva ostala književna remek djela) neprevodiv.“⁵⁵ Smatra ga „blijedim ehom uzvišenog originala.“⁵⁶ Njegov jezik je jasan i neuštogljen, lišen biblijskog stila, što nije slučaj sa većinom drugih kršćanskih prevodilaca. Iako ne bez grešaka i propusta, A. Rippin⁵⁷ ovaj prijevod smatra izuzetno dobrim, dok Abdel Haleem, i sam prevodilac Kur'ana,⁵⁸ drži da je Arberry pokazao ogromno poštovanje prema jeziku Kur'ana, zbog čega je još uvijek popularan, posebno u akademskim krugovima.

A. J. Arberry (1905-1969) je rođen u Bucklandu, Portsmouth, i obrazovao se na Pembroke College-u, Cambridge. Jedno vrijeme je bio šef Odsijeka za klasične studije na Kairskom univerzitetu u Egiptu. Godine 1944. je postavljen za šefa katedre za perzijski jezik na Londonskom univerzitetu, a 1946. god. je postao profesor arapskog jezika i šef Odsjeka za bliskoistočne i srednjoistočne studije. Naredne godine se vratio u Pembroke i do kraja života predavao na visokoj školi arapskog jezika Sir Tomas Adams, Cambridge University. Bio je inspirativan profesor i svestran pisac. Napisao je preko šezdeset radova iz oblasti arapskih i perzijskih studija.

(NASTAVAK U NAREDNOM BROJU)

54 A. J. Arberry, *The Koran Interpreted* (1955) Allen & Unwin, London

55 Isto, Uvod, str. XII (1998) Oxford University Press, Oxford

56 Isto, str. XIII

57 Andrew Rippin, "Two New Translations of the Qur'an", www.h-net.org/reviews/showrev.cgi?path=231841109092997

58 M. A. S. Abdel Haleem, *The Qur'an: A New Translation*, (2004) Oxford World's Classics Hardcover Series, Oxford University Press, Oxford

Summary

TRANSLATIONS OF THE QUR'AN TO ENGLISH

Ifet Mustafić

The Qur'an is one of the most issued and translated books in the world. It has been translated to more than sixty languages, among these is English. During the half of the millennium, the Qur'an has been translated to this language by various people, with different motives, by Muslims as well as by non-Muslims, by religious and linguistic experts as well as by amateurs and linguistic dilettantes, by those with good intention, but also by those with malicious purpose. First people to take up the task of translating the Qur'an to English were non-Muslims.

First Muslim translations of the Qur'an, however, appeared as a response to disputable, Orientalist and missionary translations of the Qur'an. This article deals with translations of the Qur'an to English language, discusses all the characteristics of these translations, their particularities, intentions, structure, stiles, motives, some specific and disputable translation options, translators, their similarities and differences.

These translations of the Qur'an are mostly characterized by diversity of motives and aims of translating, as well as by the distinctiveness of the terminology and linguistic stiles. One of the features of English translations of the Qur'an is loads of disputable, if not absolutely wrong and unacceptable interpretations, what, undoubtedly makes the credibility of these translations questionable. In this article we identified, on the bases of religious background, motives and intentions of translators, three basic types of translations of the Qur'an: Muslim translations, sectarian and non-Muslim translations.

The quality of the translations of the Qur'an to English language varies, depending on expertise of the translator, historical period in which it was written and finally upon the intentions and motives of the translator. Thus, not all the English translations of the Qur'an are relevant or suitable for the practical usage with the aim of the interpretation of the Islamic faith in the West, nor for educating young generations of Muslims in the West.

موجز

ترجمة معاني القرآن الكريم إلى اللغة الإنكليزية

عفتُ مصطفىتَش

القرآن الكريم أحد أكثر الكتب نشرًا وترجمة في ، فقد ترجمت معاني القرآن الكريم إلى أكثر من وستين لغة، من بينها اللغة الإنكليزية. ونجد على القرون الخمسة الأخيرة أن أشخاصًا مختلفي رب والتوجهات والنوايا، قد قاموا بترجمة معاني ن الكريم إلى اللغة الإنكليزية، منهم مسلمون وغير ين، ومنهم علماء دين وخبراء لغويون، وسطحيون ة، ومنهم من كانت نواياه حسنة، ومنهم من كان سيء ا والأغراض، ومنهم من كانوا متدينين، ومنهم من لم م إيمانهم الديني إلى هذا النوع من العمل. أما جمون الأوائل لمعاني القرآن الكريم إلى اللغة يزية فلم يكونوا مسلمين، بل إن الترجمات الأولى قام بها مسلمون جاءت ردًا على ترجمات تبشيرية راقية مشكوك في أمرها. ويبحث هذا المقال في مات المتعددة لمعاني القرآن الكريم إلى اللغة يزية، بكل خصائصها ومزاياها وأهدافها وبناها ييها ودوافعها وإشكالاتها ومترجميها وأوجه الشبه تلاف فيما بينها.

في معظم الحالات أن هذا النوع من الترجمات يمتاز ف الدوافع والأهداف، وبخصوصية استخدم طلحات والأسلوب اللغوي. وتمتاز هذه الترجمات بأنها مليئة بترجمات ملتبسة ومغلوبة وغير مقبولة، شكك قطعيا بمصداقيتها. ويحدد هذا المقال – بناء الانتماء القومي والديني للمترجمين ودوافعهم اهم – ثلاث مجموعات أساسية من ترجمات معاني ن الكريم إلى اللغة الإنكليزية: إسلامية وطائفية وغير ية.

ف جودة ترجمات معاني القرآن الكريم إلى اللغة يزية باختلاف خبرة المترجمين والحقب الزمنية التي ت فيها تلك الترجمات ونوايا المترجمين والأهداف أرادوا تحقيقها. أما من ناحية الاستخدام العملي في الإسلام في الغرب، وتعليم الأجيال المسلمة الشابة غرب دينهم الصحيح، فإن ترجمات معاني القرآن م إلى اللغة الإنكليزية الموجودة حاليًا ليست بنفس ة من المصادقية والقابلية للاستخدام.